

PROGRAMMAROOSTER – 31 MAART 2010

9.30-10.00	ONTVANGST			
10.00-11.00	WELKOM EN CARROUSEL DER SPREKERS Alfons Ravelli en Herman de Hoogh Plaats: zaal 0150 (Auditorium)			
	Zaal 0150 (auditorium)	Zaal 0140	Zaal 0142	Zaal 1042 (theaterzaal)
11.15-12.00	Mark Crouzen- Client Directed Outcome Informed (CDOI), diagnose van het therapieproces	Gwenda Schlundt Bodien- Effectief complimenteren		Ernst Bouweriks en Frank van den Berg- 'Weet Niet'
12.00-13.30	LUNCH			
13.30-14.15	Anneke van Wijk- Oplossingsgericht werken met mensen met kanker	Bert Garsen- Oplossingsgericht Sturend Leiding geven		Gerda Hammink en Jolien Slavenburg- Bij twijfel: Ja !!
14.30-15.15	Marianne Inghels- Oplossingsgericht vergaderen als de motor van projecten	Gerrit van de Vegte en Karin Vaartjes- Help! Wie zorgt er voor mij als er over mij gesproken wordt? De cliënt!	Hennie Beelen- In één dag in beweging (in plaats van klassiek problemonderzoek)	
15.30-16.15	Danny Janssen (tot 16.30)- Van nood tot deugd. Een oplossingsgericht parcours.	Paul Wolbink- Forensische Poli en Huiselijk Geweld	Herman de Hoogh- Het eerste gesprek	
16.15-17.00	BORREL			

WORKSHOPS

Achtergrondgegevens en personalia van de meeste workshophouders zijn terug te vinden op de adreslijst die alle netwerkliden automatisch enkele malen per jaar krijgen toegestuurd per e-mail.

11.15-12.00: zaal 0150 (auditorium)

Mark Crouzen

Client Directed Outcome Informed (CDOI), diagnose van het therapieproces

CDOI is een relatief jonge ROM-methode ontwikkeld door o.a. Scott Miller, waarbij on-time feedback een centrale rol speelt. Cliënt directed betekent dat de therapeut de rol aanneemt die de cliënt hem geeft en rekening houdt met de veranderingstheorie van de cliënt en met diens oordeel over de relatie. Outcome informed houdt in dat het therapie-effect in elke sessie wordt gemeten en duidelijke aanwijzingen oplevert m.b.t. hoe de therapeut verder moet gaan. CDOI maakt gebruik van twee eenvoudige vragenlijsten, waarvan afname en interpretatie slechts korte tijd in beslag nemen. Het unieke van deze methode ten opzichte van andere Routine Outcome Monitoring (ROM) instrumenten is dat de feedback - net als bij een navigatiesysteem - onmiddellijk wordt ingebracht in de behandeling. CDOI stelt de therapeut in staat ongeacht het therapiemodel het eigen handelen gericht bij te sturen en stagnatie in het therapeutisch proces bijtijds te onderkennen. Dit leidt tot minder dropout, kortere behandelduur, groter uiteindelijk welbevinden en grotere tevredenheid over de behandeling.
mcrouzen@diakhuis.nl

11.15-12.00: zaal 0140

Gwenda Schlundt Bodien

Effectief complimenteren

In oplossingsgerichte gesprekken gaat veel aandacht uit naar wat werkt en naar wat goed gaat. In de dialogen van diverse oplossingsgerichte pioniers zijn regelmatig complimenten te vinden. Steve de Shazer en Insoo Kim Berg hebben met de focus op wat goed gaat, op sterktes en resources een fundamentele verandering in de benadering van cliënten gebracht. De laatste jaren is er steeds meer duidelijk geworden over wat een compliment effectief maakt en over wat voor verschillende soorten effecten complimenten kunnen hebben. Complimenteren blijkt niet simpelweg een rechtstreeks, automatisch positief effect te hebben voor de cliënt. Complimenten kunnen zelfs averechts werken en een negatief effect hebben. Onderzoek van onder andere Alfie Kohn, Carol Dweck en Cohen en Steele geven nieuwe invalshoeken voor effectieve complimenten. Ook Barbara Fredrickson's werk lijkt relevant voor het gebruik van complimenten.

Alfie Kohn heeft het over "punished by rewards"

- Carol Dweck beschrijft hoe complimenten een fixed mindset of een growth mindset kunnen stimuleren en hoe beide samenhangen met het bereiken van je doelen
- Cohen en Steele beschrijven het effect van over-complimenteren op prestaties
- Barbara Fredrickson toont aan hoe het hebben van positieve emoties een positief sneeuwbal effect genereert

Zijn de nieuwe inzichten van deze onderzoekers relevant voor de oplossingsgerichte professional? En wat zijn de kenmerken van effectieve complimenten?

In deze workshop gaan we daarop in. In de workshop staat het uitproberen en oefenen centraal en worden enkele sheets behandeld. Het doel van de workshop is dat de deelnemers zelf kunnen bepalen hoe het gebruik van complimenten voor hen in hun werkcontext zouden kunnen werken.

www.oplossingsgerichtwerken.com; www.oplossingsgerichtwerken.blogspot.com;
gwenda@oplossingsgerichtwerken.com

11.15-12.00: zaal 1042 (theaterzaal)

Ernst Bouweriks en Frank van den Berg

‘Weet Niet’

Iemand heeft een probleem en je zoekt samen naar oplossingen. Pas op: als je denkt te weten hoe het probleem in elkaar zit, neem dan een aspirientje en ga naar bed.

Dat is, weten wij allemaal, de grondhouding van de oplossingsgerichte hulpverlener.

In onze workshop onderzoeken we dit ‘niet-weten’. Hoe kan je het trainen? Hoe kan je het actief gebruiken? We gaan het laboratorium in op zoek naar manieren om een vraagteken te worden. Het lab van de onbevooroordeelde nieuwsgierigheid.

Intussen weet u wel degelijk iets, veel zelfs. U bent toch zeker niet dom of onthand? U weet toch dat u het niet weet, al weet u niet wat u niet weet. En u kunt toch niet-wetend naar oplossingen zoeken? Niet-weten is ook uw techniek. Weten en niet-weten haken op allerlei manieren in elkaar.

Bovendien bent u toch, net als uw cliënt, een mens. En ieder mens denkt in concepten, in oorzaak en gevolg: ‘*Mammie, Waarom?*’. Daarom komen ook steeds die hypothesen op en die verklaringen, bij u en bij uw klanten. Zijn die dan strijdig met niet-weten? Of zouden het analyserende zoeken en het creatieve zoeken elkaar aan kunnen vullen. En hoe dan?

We onderzoeken in deze workshop hoe weten en niet-weten met elkaar samenhangen. Hoe de verstandige analyse en de creatieve brainstorm zich tot elkaar verhouden. Hoe je actief, al doende, kunt niet-weten, professioneel, authentiek.

U heeft daar vast iets op gevonden. Daar zijn we benieuwd naar, want dat denken wij soms ook. www.proago.nl

13.30-14.15: zaal 0150 (auditorium)

Anneke van Wijk

Oplossingsgericht werken met mensen met kanker

In deze workshop zullen we stilstaan bij het specifieke van het gebruik van oplossingsgerichte technieken bij mensen met kanker. Toen ik begon met werken in de psycho-oncologie merkte ik dat mijn oplossingsgerichte vragen en technieken niet ‘aansloegen’: zij hadden een heel ander effect dan ik gewend was. Op dat moment trok ik daaruit de conclusie dat bij mensen met kanker oplossingsgericht werken niet paste. Inmiddels worden oplossingsgerichte vragen al weer geruime tijd gesteld in mijn gesprekken met kankerpatiënten en hun naasten.

In deze workshop komt onder andere aan de orde:

- het krijgen van de diagnose kanker als traumatische gebeurtenis
- hoe naar het verhaal te ‘luisteren’ ?
- omgaan met angst voor recidief
- samen verdragen wat niet op te lossen valt: de dood in zicht
- een oplossingsgerichte manier van omgaan met heftige emoties: de tank van onplezierige emoties
- hoe blijft de therapeut (geestelijk) gezond?

Anneke van Wijk, Helen Dowling Instituut te Utrecht voor begeleiding bij kanker.

www.hdi.nl

13.30-14.15: zaal 0140

Bert Garssen

Oplossingsgericht Sturend Leiding geven.

Doelgroep: Leidinggevendenden, coördinatoren, begeleiders.

Opbrengst: Na de workshop kunt u een keuze maken om coachend-, dan wel sturend leiding te geven. Afhankelijk van de context waarin dit van u gevraagd wordt.

Werkwijze: Een sterk interactieve workshop, waarbij u zelf aan het werk mag met uw eigen inbreng.

Mee te nemen: De hand-out van een powerpoint presentatie waar de hele workshop in

wordt weergegeven, www.impulsorganisatieadvies.nl,

info@impulsorganisatieadvies.nl Kerkweg 6, 6974 AM Leuvenheim, tel. 0575-563121.

13.30-14.15: zaal 1042 (theaterzaal)

Gerda Hammink en Jolien Slavenburg

Bij twijfel: Ja!!

Wat een goede oplossingsgerichte therapeut of coach moet leren, gaat bij improvisatietheater als vanzelf. Door onze achtergrond als dramatherapeut hebben we gemerkt hoe krachtig spelimprovisatie werkt om mensen letterlijk en figuurlijk in beweging te krijgen.

In deze workshop gaan we aan de slag met improvisatieopdrachten van Keith Johnstone. .

Als je met elkaar improviseert doe je dat aan de hand van enkele simpele basis idiomen:

- zeg ja!
- durf te falen
- maak een ster van de ander

In het veilige kader van “doen alsof”, met spelplezier als basisingrediënt, train je in improvisatietheater je oplossingsgerichte basishouding.

De opdrachten worden veel gebruikt in trainingen als opwarmertje, ice-breakers en energizers.

Wij gaan graag een stap verder door je aan den lijve te laten ervaren hoe oplossingsgericht spelimprovisatie is. Bovendien kun je direct je eigen oplossingsgerichte grondhouding toetsen!

Het wordt een actieve workshop met veel opdrachten en gedoe en een heldere kijk op het nut van dat alles! Wie durft?

Gerda Hammink - info@symatia.nl - www.symartia.nl

Jolien Slavenburg- j.slavenburg@passionair.nl - www.passionair.nl

14.30-15.15: zaal 0150 (auditorium)

Marianne Inghels

Oplossingsgericht vergaderen als de motor van projecten

We gaan weer op [zoek naar de mogelijkheden om van vergaderingen geen ellenlange probleemgerichte zittingen te maken!](#) En dit keer plaatsen we er een extra kader omheen, namelijk dat van projectmatig werken.

Veel van mijn inzichten baseer ik op het project 'facilitators' dat inmiddels al 2,5 jaar loopt bij Marel Stork Food Systems. Als ik mijn ervaringen, buiten Stork, deel met anderen, vertel ik dat het mooi is om te zien hoe de groep van 30 facilitators 'zich beweegt' in de organisatie.

Je kunt je er een zwerm vogels bij voorstellen. Sinds de start van het project wordt de beweging van iedere facilitators afzonderlijk, steeds meer één gezamenlijke beweging. Ook de interne klant gaat er steeds meer in mee. De zwerm lijkt niet heel snel te bewegen, maar de intensiteit is groot. De kracht zit hem in de authentieke dialoog en de vrijblijvende onderlinge verbinding op de inhoud, namelijk de gezamenlijke visie waarvoor ze staan.

Hoe doet Stork dit? Hoe ontstaat die authentieke dialoog? Hoe wordt de kracht van zelforganisatie vergroot? Hoe organiseren ze de bijeenkomsten zodat die *flow* er komt, die zwerm op weg naar het gewenste doel? Mijn ervaringen hierin wil ik, als externe coach, [graag delen met jullie](#). Zie ook: Marianne Inghels, www.opnaarde10.nl, 06-23878400

14.30-15.15: zaal 0140

Gerrit van de Vegte en Karin Vaartjes

Help! Wie zorgt er voor mij als er over mij gesproken wordt? De cliënt!

Professionals binnen de hulpverlening hebben regelmatig overleg met andere hulpverleners over cliënten. Er zijn allerlei benamingen voor, zoals multidisciplinair overleg, sociaal medisch overleg e.d. Het grootste gedeelte van de hulpverleners bekijken problemen vanuit het probleem en vanuit hun eigen deskundigheid. Als je daar als oplossingsgerichte hulpverlener bij zit is het niet altijd makkelijk gehoor te krijgen voor jouw ideeën. Vaak worden cliënten zelf niet uitgenodigd mee te praten. Worden er adviezen en hulpverleningstrajecten afgesproken zonder dat de cliënten daarbij betrokken worden. Door het probleempraten wordt het probleem meestal groter. Wat kan resulteren in zwaardere hulp. Trajecten kunnen extra lang gaan duren.

Deze workshop heeft het karakter van een echte workshop. Mijn bedoeling is dat de mensen, die participeren in zo'n netwerk of groep, met elkaar in gesprek gaan, brainstormen over goed werkende en al toegepaste manieren en werkwijzen. We kunnen met elkaar ook nieuwe ideeën en strategieën ontwikkelen. Doel van de workshop is:

- Hoe kun je als oplossingsgerichte hulpverlener effectief participeren in overlegsituaties waar cliënten besproken worden? Hoe kun je er voor zorgen dat jij effectief wordt en blijft? Dat jij aandacht krijgt voor jouw ideeën!
- Wat kunnen we leren van anderen die al strategieën, oplossingen hebben bedacht en die werken?
- Ontwikkelen van nieuwe ideeën die de volgende dag bruikbaar zijn!
- Het wordt een actieve en leuke workshop waar goede ideeën en misschien wel anekdotes de ronde gaan doen.
- Een workshop waar ontwikkeld wordt!

Ik nodig mensen uit, die de uitdaging aan willen nemen, die dag aan de workshop mee te doen waar je mag werken vanuit je eigen ideeën. In deze workshop maken we gebruik van de kwaliteiten van alle deelnemers inclusief van de workshop leider (trainer Nascholingscentrum voor Maatschappelijk werk, tel.06-45782715, 074-2664268). gerritvandevegte@home.nl

14.30-15.15: zaal 0142

Hennie Beelen

Workshop: 'In één dag in beweging' (i.p.v. klassiek probleemonderzoek)

... naar actie !

In een gesprek met de opdrachtgever wordt besproken wat de aanleiding is voor de vraag om een onderzoek uit te voeren (veelal onvrede, samenwerkingsproblemen of spanningen). Verkend wordt wat de opdrachtgever wil i.p.v. het bestaande probleem. Door gerichte onderzoeksinterviews vertalen wij samen met de deelnemers in één dagdeel hun probleemsituatie naar een 'wenssituatie'. Aanwezige kwaliteiten en hulpbronnen worden in kaart gebracht. Het breed gedragen perspectief presenteren wij aan alle betrokken medewerkers. Iedereen kan dan zijn aanvullingen hierop doen, totdat een meerderheid van 75% hiermee instemt. Vervolgens wordt een gezamenlijk actieplan opgesteld met prioriteitstelling. In het tweede dagdeel wordt met één van de gekozen onderwerpen oplossingsgericht aan de slag gegaan, om te ervaren hoe op een constructieve manier samengewerkt kan worden. Tenslotte worden afspraken gemaakt over de verdere uitwerking van de overige geformuleerde wensen. Tot slot: onze manier van werken is afwisselend en efficiënt. Wij zetten een probleem situatie in één dag om in een situatie met kansen, gedragen verbeterplannen en beweging. De effectiviteit van het onderzoek wordt afgemeten aan de tevoren bepaalde doelstellingen. Rapportage aan de opdrachtgever vindt altijd plaats. Impuls organisatieadvies, training en coaching: www.impulsorganisatieadvies.nl

15.30-16.30: zaal 0150 (auditorium)

Danny Janssen

Van nood tot deugd, een oplossingsgericht parcours

Een belangrijk onderdeel van de doelstelling van het Visueel Revalidatiecentrum van het Universitair Ziekenhuis Gent, waar ik werkzaam ben, is het herinschakelen van de mensen met een beperking in het economisch proces: het behoud van hun werk of het vinden van een nieuwe job via aanpassing van de werkcontext. Dit laatste vereist tal van technische hulpmiddelen maar ook een wijziging van de manier waarop werkgevers personen met een beperking ervaren en ermee omgaan. Hier biedt het oplossingsgericht denk- en werkmodel heel wat mogelijkheden: voorrang geven aan de uitzonderingen, formuleren van concrete en haalbare doelstellingen, optimaliseren van aanwezige resources enz.... Dit alles kan ervoor zorgen dat werkgevers, managers, personeelsverantwoordelijken, projectleiders....overtuigd kunnen worden van het succesvol inschakelen van personen met een beperking.

De presentatieworkshop is een neuronlinguïstisch, autosuggestief, symbolisch theaterwerkstuk dat door vorm en inhoud de aanwezigen kan overtuigen van de stelling dat het oplossingsgericht inschakelen van "problemenbeperkingen" (= mensen met een beperking) in een werk- of organisatie-context tot een bron van resources kan leiden voor het werk of de organisatie.

De presentatie-workshop is voor een deel interactief en wordt omkaderd met auditieve en visuele elementen.

www.aster-solutions.be

solutions@aster-solutions.be

15.30-16.15: zaal 0140

Paul Wolbink

Forensische Poli en Huiselijk Geweld

In de Forensische Poli van onze GGZ is er veel aandacht voor de samenwerking in het steunpunt Huiselijk Geweld. Binnen het steunpunt opereren het frontteam Huiselijk Geweld en de interventiemacht die zich richt op snelle aanpak bij onder andere een huisverbod. Daarbij zijn ook een functionaris van de GGZ en Novadic-Kentron (verslavingszorg) betrokken voor outreachende aanpak. Belangrijk is daarbij de toeleiding naar pleger/daderaanpak bij GGZ Breburg Groep en Novadic-Kentron. Centraal in mijn presentatie staat het unieke van de reaching out benadering, de samenwerking in de uitvoering en het zeer goede effect in de ketenaanpak van het huiselijk geweld. Kan een oplossingsgerichte aanpak er een rol bij spelen? Is een relatie van OT en outreachend, stimulerend werken geen contradictio in terminis? Ontdek het door naar mijn workshop te komen!

p.wolbink@ggzbreburggroep.nl

15.30-16.15: zaal 0142

Herman de Hoogh

Het eerste gesprek

‘Quick installation guide’ in de vorm van een mini-college. Om morgen op je werk zelf aan de slag te gaan met OT- interventies: socializen, beginvraag, inschalen, denkpauze, boodschap. Uitermate geschikt voor beginners in Oplossingsgerichte Therapie (OT). Gevorderden ook welkom.

hdehoogh@riaggrijnmond.nl, www.solution-focused.nl

